

Jogellenes igényérvényesítés

MAGYAR ÜGYVÉDI KAMARA másodfokú fegyelmi tanácsa

FF/ 009 / 2019.

A Magyar Ügyvédi Kamara Fegyelmi Fellebbviteli Tanácsa **dr.**ügyvéd (KASZ: ..., iroda: ...) fegyelmi ügyében a Budapesti Ügyvédi Kamara Fegyelmi Tanácsának 2019. február 4. napján 2018. F. 192/11. sz. alatt hozott határozata ellen eljárás alá vont ügyvéd részéről bejelentett fellebbezés folytán 2019. június 12. napján tartott tárgyalásán a következő

határozatot

hozta:

A Fegyelmi Fellebbviteli Tanács a Budapesti Ügyvédi Kamara Fegyelmi Tanácsának 2018. F. 192/11. sz. határozatát megváltoztatja és a fegyelmi eljárást megszünteti.

Kötelezi a Budapesti Ügyvédi Kamarát, hogy a másodfokú határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fizessen meg a Magyar Ügyvédi Kamara pénztárába 50.000.-Ft, azaz Ötvenezer forint másodfokú eljárási költséget.

A határozat jogerős.

A másodfokú határozatot az eljárás alá vont ügyvéd, és az országos fegyelmi főbiztos közigazgatási perben támadhatja meg. A keresetlevelet a másodfokú határozat kézbesítéstől számított 30 napon belül a közigazgatási perekre irányadó szabályok szerint kell az országos fegyelmi bizottság ellen előterjeszteni.

INDOKOLÁS

Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa 2018. F. 192/11. (2018. v. 63.) számú határozatával azt állapította meg, hogy dr. irodája neve és címe: ...Ügyvédi Iroda:... eljárás alá vont ügyvéd 1 (egy) rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért írásbeli megrovás fegyelmi büntetéssel sújtotta.

Kötelezte az eljárás alá vont ügyvédet 80.000 Ft átalányköltség megfizetésére.

Az I.fokú Fegyelmi Tanács a lefolytatott bizonyítás, valamint a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Az eljárás alá vont ügyvéd megbízója a Kft. tévedésből valódinak látszó számlákat fizetett ki, összesen 491.500,- Ft értékben az Kft. (továbbiakban: panaszos) részére.

A Kft. megtévesztve érezte magát a részére szolgáltatást nem nyújtó panaszosi Kft. számlához hasonló, de ténylegesen csak ajánlatnak minősülő iratai által. Álláspontja szerint a panaszos Kft. az általa tévesen eszközölt kifizetésekkel jogalap nélküli, jogtalan vagyoni előnyre tett szert, különösen úgy, hogy szolgáltatást sem teljesített ezért.

Az Eljárás alá vont ügyvéd 2018. február 02-án felszólító levelet küldött a panaszos Kft. részére, felszólítva arra, hogy a 491.500,- Ft-ot 3 napon belül fizesse vissza a megadott számlára.

A felszólító levél a rövid tényállás és a számlák, illetve az összegszerűség megjelölésén túl további részletes indokokat, illetve még részletesebb tájékoztatást nyújtott arról, hogy milyen következményekkel jár az önkéntes teljesítés elmaradása.

Felhívta a figyelmet a társaság vagy az ügyvezető érdekeltségébe tartozó egyéb részesedés csökkentése vagy átruházásának következményeire, csődbűncselekményre, fedezetelvonásra. A felszólító levél 2. oldalán az eljárás alá vont ügyvéd négy pontban felsorolta az önkéntes teljesítés elmaradásának azon következményeit, melyekkel a címzettek „biztosan számolhatnak”:

1. Üzletszerűen és nagyobb értékű kárt okozó csalás büntetvény megalapozott gyanúja miatti feljelentés, amit a törvény 5 év letöltendő szabadságvesztéssel rendel büntetni, és mely büntetési tételt természetesen növeli az esetleges bűncselekmény tárgyi súlya, halmazata, stb.
2. Polgári peres eljárás, „amelyet Önök el fognak veszíteni”, végrehajtási eljárás, foglalás, árverezés, ez utóbbi eredménytelenség esetén „külön az ilyen ügyekre specializálódott, kiemelkedő sikerrátával dolgozó követeléskezelő céget bízunk meg, akik megfelelő eszközökkel gondoskodnak a követelés behajtásáról”.
3. A panaszosi Kft. és ügyvezetőjének érdekeltségébe tartozó cégek felszámolásának, kényszertörlesztésének kezdeményezése, esetleges feltárt bűncselekmények gyanúja esetén büntető feljelentés megtétele.
4. Az említett cégek tagjainak és ügyvezetőinek korlátlan felelősségének megállapítására irányuló eljárás kezdeményezése és vagyonuk végrehajtása.

Eljárás alá vont ügyvéd a levél utolsó előtti bekezdésében fentiek mellett arról biztosította a címzettet, hogy „amennyiben azonban együttműködnek és fenti összeget visszafizetik, úgy sem büntető eljárást, sem polgári pert nem fogunk indítani, valamint az ügyet mindenki előtt titokban tartjuk és bizalmasan kezeljük”.

Az eljárás alá vont ügyvéd a felszólító levelet a panaszos Kft-n kívül megküldte tájékoztatásul a Kft. ügyvezetőjének cégjegyzékben szereplő lakcímére is.

Az eljárás alá vont ügyvéd 2018. február 09-én a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságon megbízója képviseletében folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett kisebb kárt okozó csalás alapos gyanúja miatt feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, majd 2018. február 20-án 222.000,Ft főkövetelés és járulékai iránt, jogalap nélküli gazdagodás jogcímen fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte.

A Megyei Kereskedelmi és Iparkamara honlapján a panaszos Kft. tevékenységét csalási kísérletnek minősítve tájékoztató felhívást tett közzé.

A fegyelmi biztos a végindítványában az igényérvényesítés során írt felszólító levélnek azt a részét kifogásolta, melyben az eljárás alá vont ügyvéd nem teljesítés esetére büntető

feljelentést, felszámolást és kényszertörlést, illetve behajtókat helyez kilátásba. Hivatkozott a BÜK e tárgyban követett állandó gyakorlatára, arra, hogy az igényérvényesítésnek jogellenes módja, ha a teljesítés elmaradása esetére az ügyvéd büntető eljárás kilátásba helyezésével fenyeget. Álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéd a levélben írtakkal megsértette az ÜESZ. 3/1 , 3/2, és 3/3 pontját, ezzel egy rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el. Megrovás fegyelmi büntetés alkalmazására tett indítványt.

Az eljárás alá vont ügyvéd írásbeli védekezésében kifejtette, hogy a felszólító levelet az adós székhelyére, valamint tájékoztatásul az ügyvezető közhiteles nyilvántartásban elérhető címére is megküldte.

Álláspontja szerint levele nem volt sem fenyegető, sem zsaroló, olyan eljárások megindítását helyezte kilátásba, melyek az igényérvényesítés jogszerű eszközei. Csatolta a beadott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet és a büntető feljelentést, majd a megbízója ügyvezetőjének rendőrségen tett tanú-meghallgatási jegyzőkönyvét. Vétkessége hiányában kérte az eljárás megszüntetését.

Később védekezését kiegészítette azzal, hogy nem volt alkalma sehol sem megismerni azt a szabályt, hogy polgári jogi igény érvényesítése során a büntetőeljárás kilátásba helyezése nem elfogadható magatartás, illetve több más ügyvéd kolléga hasonló magatartására is hivatkozott. Végindítványában nem ismerte el a vétkességét, fenntartotta a beadványaiban írtakat.

Az I fokú Fegyelmi Tanács a rendelkezésre álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a fegyelmi biztos indítványa megalapozott, ezért az abban foglaltaknak megfelelő döntést hozott: megállapította, hogy az ÜESZ 3/3. pontja szerint az ügyvédnek minden törvényes eszközt igénybe kell venni ügyfele érdekeinek érvényesítéséhez. A rábízott ügyet a tényállást ismerve, jogilag felkészülten, elsősorban ügyfele tényelőadásainak szem előtt tartásával kell ellátni. Az I. fokú tanács I. fokú határozata indokolása a 4.-5. oldalon az eljárás alá vont ügyvédnek a fizetési felszólítása hibáit taglalva kimondja, hogy azok súlyuknál fogva önmagukban még nem érnék el a fegyelmi vétség küszöbét, azonban az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a követelés behajtása érdekében büntetőfeljelentés kilátásba helyezése már igen.

Az eljárás alá vont ügyvéd a levélben többször utal bűncselekményekre és büntetőfeljelentésre, majd a levél végén biztosítja a címzettet, hogy együttműködés és fizetés esetén nem tesz feljelentést, az ügyet mindenki előtt titokban tartják.

A polgári jogi igény behajtása, önkéntes vagy felszólításra való teljesítése céljából büntető feljelentés kilátásba helyezése, ha nem is keverendő össze, de kísértetiesen emlékeztet az olyan fajta erőszak vagy fenyegetés hatására megtörténő akarat elferdítéshez, amit a Btk. egyes törvényi tényállásaiban olvashatunk.

A büntetőeljárás céljai a bűnösség megállapítása (vagy meg nem állapítása), büntetés alkalmazása, általános és speciális prevenció és nem a reparáció.

Amennyiben a sértett az elkövető büntetését és az ezzel elérni kívánt célokat óhajtja, akkor feljelentést tesz attól függetlenül, hogy az elkövető megtérítette-e a kárát vagy sem. Az önkéntes teljesítés ez esetben enyhítő körülmény lehet.

Egy büntetőeljárás terhelti pozíciója (az eljárás kimenetelétől függetlenül is) általában súlyosabb következményekkel jár, mint egy polgári perben való alperesi részvétel. Ezért a

büntető feljelentés kilátásba helyezése már nagyon könnyen alkalmas lehet a címzett tényleges akaratának befolyásolására, elhajlítására, a fenyegetettség érzetének kialakítására.

Az eljárás alá vont ügyvéd „csak” ismeretlen tettes ellen tett feljelentést és nem a céggel vagy az ügyvezetővel szemben, nyilván nem vállalva egy esetleges hamis vád miatti eljárást, mint következményt. Ez is azt igazolja, hogy a büntető feljelentésnek komolyabb súlya és következménye van, mint egy polgári eljárásnak.

A polgári jogi igény behajtása céljából büntetőfeljelentés kilátásba helyezése a fenti okokból nem méltó az ügyvédi tevékenységhez, még akkor sem, ha az önkéntes teljesítés elmaradását követően a polgári jogi igény érvényesítésével párhuzamosan ténylegesen megindítják a büntető eljárást is.

A büntetőfeljelentés polgári jogi igény behajtása céljából való kilátásba helyezése az évtizedes fegyelmi gyakorlat szerint már önmagában vétségnek minősül, ami kisebb súllyal ugyan, de kiegészült a levél polgári eljárásokkal kapcsolatos szakmaiatlan utalásaival.

Az I. fokú Fegyelmi Tanács nem tekintette mentő körülménynek az eljárás alá vont ügyvéd által bemutatott, más ügyvéd kollégák által követett hasonló gyakorlatot.

Az I. fokú határozat szerint az eljárás alá vont ügyvéd a fentiekben írt és kifogásolt magatartásával megsértette az Üttv. 1. § (1) és 3.§. (2) bekezdés, ÜESZ 3/2 pontjában írtakat.

Az Üttv. 107.§ a) pontja kimondja, hogy fegyelmi vétséget követ el az ügyvédi tevékenységet gyakorló, szüneteltető vagy az ügyvédi tevékenység felfüggesztése alatt álló kamarai tag vagy nyilvántartásba vett természetes személy, ha az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az e tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályában és a területi kamara alapszabályában (a továbbiakban együtt: alapszabály), vagy etikai szabályzatban meghatározott köteleességét szándékosan vagy gondatlanságból megszegi.

Az I fokú Fegyelmi Tanács az eljárás alá vont ügyvéd terhére, 1 rendbeli szándékos fegyelmi vétség elkövetését róta, hiszen tisztában volt tette következményeivel, sőt jelen esetben kifejezetten akarta azt.

A Fegyelmi Tanács a büntetés kiszabása során enyhítő körülményként értékelte az eljárás alá vont ügyvéd személyi körülményeit, nemrég megszületett kiskorú gyermekét, eddigi makulátlan előéletét, súlyosító körülményként pedig általa is bizonyítottan, a hasonló jellegű rossz gyakorlat elszaporodását. A büntetést az elkövetett magatartás tárgyi súlya és az eset összes körülményeinek mérlegelésével határozta meg az alkalmazható legenyhébb, az Üttv. 108.§ a) pontjában írt írásbeli megrovás fegyelmi büntetésben.

Az eljárás alá vont ügyvéd a I. fokú határozat ellen határidőn belül benyújtott fellebbezésében előadta, hogy a fellebbezése benyújtásának oka és célja:

- egyrészt a makulátlan ügyvédi előéleti státuszának fenntartása, illetve annak a Tisztelt Másodfokú Fegyelmi Bizottság által történő érdemi mérlegelése, hogy egy,
- a kamarai tagok által kellő módon nem megismerhető kamarai fegyelmi bizottsági gyakorlat megsértése eredményezhet-e fegyelmi felelősséget.

- másrészt annak elkerülése, hogy az általa nem ismert okból egyazon eljárásban hozott

Határozatok ne jelenthessenek jogerőre emelkedve kétszeres szankciót rá nézve.

Kiemelte, hogy az I. fokú Határozat által felhívott jogszabályokat és etikai szabályzatot nem sértette meg, az I. fokú fegyelmi bizottság által sérelmezett magatartásokat nem követte el, a fegyelmi büntetésének hiányzik az anyagi jogi jogalapja.

A Határozatban a marasztalása alapját képező „*évtizedes fegyelmi gyakorlat*” tekintetében hangsúlyozta, hogy ügyvédként kizárólag olyan gyakorlatot lehet/tud követni, amit ismer. Az ügyvédi működése során a jogszabályokon túl mindig kiemelt és különös figyelmet fordított a kamarai szabályzatok betartására. A Határozat által hivatkozott gyakorlatot viszont a jelen eljárás megindításáig nem ismerte. A jelen tárgykörben a BÜK Fegyelmi Határozatok Tára egyetlen esetet tartalmaz, amikor egy polgári jogi szerződéses következményt kapcsolt össze a t. kolléga büntetőjogi szankciókkal, ezért fegyelmi büntetésben részesült. Itt viszont erről szó nincs, a felek között polgári jogi jogviszony nem jött létre, a másik fél olyan cselekményt követett el a megbízójával szemben, amely cselekmény tárgyában jelenleg is büntetőeljárás zajlik.

Ha a Tisztelt Ügyvédi kamara nem tájékoztatja a kamarai tagokat a saját gyakorlatáról, ha a kamarai tagok nem ismerik ezt a gyakorlatot, ha nincs egyértelmű és világos, konkrét magatartási szabály, akkor nem várható el, hogy a kamarai tag a működése során a magatartását ahhoz tudja igazítani.

A fellebbezésre az Országos Fegyelmi Főbiztos a II. fokú Fegyelmi Tanácsnak indítványozta, hogy szíveskedjék az I. fokú határozatot helyben hagyni.

Előadta, hogy függetlenül az I. fokú határozatnak azon megállapításától, amelyben a kialakult fegyelmi gyakorlatra hivatkozott, az eljárás alá vont ügyvédnek tudnia és ismernie kellett az ÜESZ azon szabályait, amelyek az ilyen jellegű ügyvédi magatartást tiltják.

A Fegyelmi Fellebbviteli Tanács álláspontja szerint mind az I. fokú fegyelmi határozat, mind az Országos Fegyelmi Főmegbízott tévesen hivatkozik a „*kialakult fegyelmi gyakorlatra*” melynek alapján az eset konkrét körülményeinek vizsgálata nélkül alapelv az, hogy fegyelmi vétséget követel el az az ügyvéd, aki megbízójának követelésének érvényesítése során a tartozás megfizetésének elmulasztása esetére büncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt kilátásba helyezi büntető eljárás megindítását (is) jogkövetkezményként.

A Fegyelmi Fellebbviteli Tanács a II. fokú határozat meghozatala előtti előkészítő eljárásban megállapította, hogy korábban több olyan precedens értékű fegyelmi eljárás lefolytatására is sor került már a jelen ügyhöz hasonló esetekben, amelyek kapcsán arról született jogerős döntés, hogy fegyelmi vétség nem valósult meg. Ezek az alábbiak:

- A Magyar Ügyvédi Kamara Fegyelmi Fellebbviteli Tanácsa FF./042/2018. számú határozata indokolásának 4. oldal 1. bekezdésében kinyilvánította, hogy „*A Másodfokú Fegyelmi Tanács álláspontja szerint önmagában a címzettet érhető joghátrány kilátásba helyezése fegyelmi vétséget nem valósíthat meg abban az esetben, hogyha ez jogszerű igény érvényesítéséhez kapcsolódik.*”

- A Magyar Ügyvédi Kamara V./580/1/2017/1. sz. határozatában elhatárolta a zsarolás és a jogszerű igényérvényesítés közötti lényegi különbséget az alábbiak szerint:

„Közös e két intézményben, hogy bizonyos fenyegető elem mindegyikben lehet. Azonban, zsarolás esetén az elkövető jogtalan haszonszerzés céljából alkalmazza a fenyegetést, addig az igény érvényesítőjét az őt jogszerűen megillető összeg visszaszerzése vezérli, akár egy dologi adóssal, jelzálog-kötelezettel szemben is. A másik különbség, hogy a zsaroló fenyegetése a jognak el nem ismert eszköze. Ehhez képest a jogos igény elérése céljából alkalmazott feljelentés, bejelentés, amelynek vége akár büntető eljárás is lehet nem mindig minősül etikailag tilalmazott cselekedetnek (pl. tartási kötelezettségelmulasztása esetén). Az sem minősül etikai szabályba ütközőnek, ha az ügyvéd egy meghatározott magatartást bűncselekmény tényállása alá vonhatónak tekint, úgy az erről adott tájékoztatás sem tekintendő tilalmazott magatartásnak. Ebben az ügyben az ügyvéd eljárása azonban túllépte az etikailag még elfogadható magatartást, s a feljelentés akkor is aránytalan joghátrányt jelent, ha a feljelentés ismeretlen tettes ellen irányult.”

- A Budapesti Ügyvédi Kamara Fegyelmi Tanácsa 2018.F.124/9. sz. fegyelmi határozatával az eljárás alá vont ügyvéddel szemben a fegyelmi eljárást megszüntette, mivel a Fegyelmi Tanács osztotta a Fegyelmi Megbízott álláspontját és a fegyelmi eljárás megszüntetésére irányuló indítvánnyal egyetértett. Az eljárás alá vont ügyvéd megbízója érdekében nem tett mást, mint, hogy a vitát békés mederben tartsa, mivel ügyfelének nem a büntetőjogi felelősségre vonásra, hanem a kölcsönösszeg visszafizetésére van igénye és pusztán felhívta a figyelmét arra, hogy elkerülhető a számára kedvezőtlen helyzet – a büntetőjogi felelősségre vonás – ha önkéntesen eleget tesz a felszólításnak. A panaszolt ügyvéd leveleinek tartalma nem érte el azt a szintet, amely a Kamara gyakorlata szerint fegyelmi vétség megállapítását eredményezné. Ez az eljárás I. fokon jogerőre emelkedett.

A Fegyelmi Fellebbviteli Tanács a jelen fegyelmi ügyben megállapította, hogy jogszerű volt az eljárás alá vont ügyvéd fizetési felszólítása a követelés jogalapját tekintve, amelyet a büntető eljárás során készült az eljárás alá vont ügyvéd által becsatolt, a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságon a panaszolt cég ügyvezetőjének tanúvallomásában foglaltak igazolnak.

A Fegyelmi Fellebbviteli Tanács álláspontja szerint jogalapként nem fogadható el az I. fokú fegyelmi határozatban és az Országos Fegyelmi Megbízott indítványában foglalt „joggyakorlatra” történő hivatkozás. A joggyakorlaton túl kötelező jogszabályi előírást vagy etikai szabályt az eljárás alá vont ügyvéd nem sértett meg. Megjegyzi a Fegyelmi Fellebbviteli Tanács azt is, hogy egyes fegyelmi bizottságok gyakorlatára történő hivatkozás nem KÚRIAI jogegységi határozat, amelynek a betartása kötelező lenne.

Az elsőfokú határozat megváltoztatására az Üttv. 138. §. (1) bek. b./ pontja alapján illetve a FESZ 35.3/ pontja alapján került sor.

A költségekről a Fegyelmi Fellebbviteli Tanács a határozatában a FESZ 40.2. c./ pontja alapján rendelkezett.

A bírósági út igénybevételére vonatkozó rendelkezést az Üttv. 139. §. illetve a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi tv. (Kp.) rendelkezései tartalmazzák.

Budapest, 2019. június 12.

A határozat végrehajtható.

4. sz. másodfokú fegyelmi tanács